

Journal Website

Article history:

Received 22 December 2025

Revised 01 April 2026

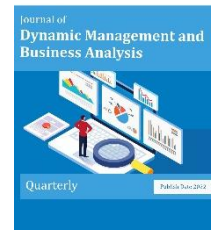
Accepted 08 April 2026

Initial Publication 15 April 2026

Final Publication 22 December 2026

Dynamic Management and Business Analysis

Volume 5, Issue 4, pp 1-19

E-ISSN: 3041-8933

Model of the Impact of Accounting Silence on Corporate Green Conflict of Interest

Jamshid. Rajabi Aghmasjed¹, Zahra. Yousefi Amin^{2*}, Mohammadreza. Abdoli³, Niloofar. Iman Khan⁴

¹ PhD Student, Department of Accounting, Fi.C., Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran

² Department of Accounting, Fi.C., Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran

³ Department of Accounting, Sha.C., Islamic Azad University, Shahroud, Iran

⁴ Department of Business Management, Fi.C., Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran

* Corresponding author email address: z.yousefii@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Rajabi Aghmasjed, J., Yousefi Amin, Z., Abdoli, M., & Iman Khan, N. (2026). Model of the Impact of Accounting Silence on Corporate Green Conflict of Interest. *Dynamic Management and Business Analysis*, 5(4), 1-19.

<https://doi.org/10.61838/dmbaj.349>

© 2026 the author(s). Published by Knowledge Management Scientific Association. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License.

ABSTRACT

Objective: This study aims to develop a comprehensive model explaining the impact of accounting silence on corporate green conflict of interest and to identify the mechanisms underlying this relationship.

Methodology: This research is applied in purpose and adopts a mixed-methods (qualitative–quantitative) design. In the qualitative phase, thematic analysis was conducted based on semi-structured interviews with 17 experts in accounting, management, and capital markets using snowball sampling until theoretical saturation was reached. In the quantitative phase, a descriptive-survey method was applied, and data were collected using a researcher-made questionnaire from a sample of 150 professionals selected through convenience sampling. Validity was confirmed through content and construct validity, while reliability was verified using Cronbach’s alpha and composite reliability. Structural equation modeling was employed for data analysis.

Findings: The findings indicate that accounting silence has a significant positive effect on corporate green conflict of interest. Factors such as industry characteristics, firm quality and ranking, social groups, and organizational norms significantly influence the formation of accounting silence. Additionally, environmental and stakeholder-related components significantly contribute to the emergence of green conflict of interest. Statistical results reveal that although most variables fall below the theoretical mean, their effects are statistically significant, and the structural model demonstrates acceptable fit.

Conclusion: The results suggest that increased accounting silence intensifies green conflict of interest in companies. Enhancing information transparency, strengthening reporting systems, and improving accountability toward stakeholders can mitigate such conflicts and promote better corporate governance.

Keywords: *Accounting Silence, Green Conflict of Interest, Information Transparency, Corporate Governance, Environmental Reporting*

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The growing intensity of global environmental challenges, including climate change, ecological degradation, and resource depletion, has significantly reshaped the expectations imposed on modern organizations. Firms are increasingly required to align their economic objectives with environmental and social responsibilities, thereby placing sustainability at the center of strategic decision-making. Within this context, accounting systems have evolved beyond their traditional financial focus to incorporate environmental considerations, giving rise to the concept of green accounting. Green accounting aims to integrate environmental costs, benefits, and impacts into financial reporting systems, thereby enhancing transparency and supporting sustainable decision-making (Hosseini & Lalehbar, 2023; V, 2024).

The implementation of green accounting has been widely associated with improved organizational performance, enhanced stakeholder trust, and strengthened corporate legitimacy. Empirical evidence suggests that organizations adopting green accounting practices tend to achieve better environmental and financial outcomes, particularly when such practices are supported by robust governance and technological capabilities (Johnson & Smith, 2023; Wiredu et al., 2023). Moreover, the integration of green accounting with strategic management accounting systems enables firms to align sustainability objectives with long-term value creation (Pumiviset & Suttipun, 2024; Seyed Nejad Fahim, 2024).

Despite these advantages, the practical implementation of green accounting remains fraught with challenges. Organizations often face trade-offs between short-term profitability and long-term environmental responsibility, leading to the emergence of behaviors that undermine transparency. One such behavior is accounting silence, which refers to the deliberate withholding, selective disclosure, or distortion of information. Accounting silence may arise due to regulatory pressures, competitive dynamics, or managerial incentives aimed at preserving organizational reputation (Agnes, 2023; Ghiyas Fakhri, 2024). In this regard, accounting silence is not merely a passive omission but a strategic response to complex environmental and organizational constraints.

The presence of accounting silence has profound implications for corporate sustainability, particularly in relation to green conflicts of interest. Green conflict of interest emerges when firms face tensions between economic goals and environmental commitments. For instance, investments in pollution control or green technologies may reduce short-term profitability, prompting managers to prioritize financial outcomes over environmental responsibilities (Samadiyeh, 2024). Such conflicts are further exacerbated when information asymmetry exists between managers and stakeholders, as it allows opportunistic behavior to persist undetected.

The literature also highlights the role of institutional and organizational factors in shaping both accounting silence and green conflicts of interest. Governance mechanisms, internal control systems, and auditing practices are critical in mitigating opportunistic behavior and enhancing transparency (Sukkari, 2025). Similarly, organizational characteristics such as board composition, firm size, and media exposure influence the extent of environmental disclosure and reporting quality (Dwiyani et al., 2024). Additionally, technological advancements, including artificial intelligence and data analytics, have introduced new opportunities for improving reporting accuracy, while simultaneously creating new avenues for information manipulation (Jafari & Lalbar, 2024; Saghafi & Parsapour, 2025).

Furthermore, the integration of sustainability practices into supply chain management has been identified as a key driver of organizational competitiveness and environmental performance. Green supply chain management practices, including sustainable procurement, production, and distribution, contribute to improved organizational outcomes while also increasing the complexity of decision-making processes (Radfar, 2023; Yazdani & Landran Esfahani, 2023). In such environments, the potential for conflicts of interest increases, particularly when stakeholders have divergent expectations regarding environmental performance.

Despite the growing body of research on green accounting and sustainability, there remains a significant gap in understanding the mechanisms through which accounting silence influences green conflicts of interest. Most existing studies have examined these constructs independently, with limited attention to their interrelationship. This gap underscores the need for a comprehensive model that captures the dynamic interplay between accounting silence and green conflict of interest, as well as the contextual factors that shape this relationship.

Methods and Materials

This study adopts a mixed-methods research design, combining qualitative and quantitative approaches to develop and test a comprehensive model of the impact of accounting silence on corporate green conflict of interest. In the qualitative phase, thematic analysis was employed to identify the key dimensions and components of the research variables. Data were collected through semi-structured interviews with experts in accounting, management, and capital markets. A purposive snowball sampling technique was used, and data collection continued until theoretical saturation was achieved.

The qualitative findings were used to construct a conceptual framework, including dimensions, organizing themes, and basic themes related to accounting silence and green conflict of interest. The validity of the qualitative findings was ensured through expert review and participant validation.

In the quantitative phase, a descriptive-survey method was applied. Data were collected באמצעות a researcher-developed questionnaire designed based on the qualitative results. The statistical population consisted of professionals and practitioners in accounting-related fields, and a sample of 150 respondents was selected using convenience sampling. The reliability of the instrument was confirmed using Cronbach's alpha and composite reliability, while validity was assessed through content and construct validity.

Structural equation modeling (SEM) using partial least squares (PLS) was employed to analyze the data and test the relationships between variables.

Findings

The results of the qualitative analysis led to the identification of two main dimensions, six organizing components, and twenty basic themes related to accounting silence and green conflict of interest. The dimension of accounting silence included components such as industry relations, firm quality and ranking, social group interactions, and organizational norms. The dimension of green conflict of interest comprised components related to environmental factors and stakeholder relationships.

Quantitative findings revealed that accounting silence has a statistically significant positive effect on corporate green conflict of interest. This indicates that higher levels of information withholding and selective disclosure are associated with increased conflicts between economic and environmental objectives.

The results of the one-sample t-test showed that the mean values of most variables were below the theoretical average, indicating a relatively moderate level of accounting silence and conflict of interest. However, all differences were statistically significant, suggesting that even moderate levels of these phenomena can have meaningful organizational implications.

Among the examined components, industry relations exhibited a mean above the theoretical average, highlighting the critical role of industry characteristics in shaping accounting silence and conflict of interest. Other components, including firm quality, social interactions, and organizational norms, showed means below the average but remained statistically significant.

The structural model demonstrated acceptable fit indices, confirming the validity of the proposed model. Path coefficients indicated that accounting silence significantly influences both environmental and stakeholder-related aspects of green conflict of interest.

Discussion and Conclusion

The findings of this study provide important insights into the complex relationship between accounting silence and corporate green conflict of interest. The results confirm that accounting silence acts as a critical driver of conflict between economic and environmental objectives. By limiting transparency and increasing information asymmetry, accounting silence creates conditions in which managerial decisions may prioritize short-term financial gains over long-term sustainability.

The identification of industry characteristics as a key determinant of accounting silence highlights the importance of contextual factors in shaping organizational behavior. Firms operating in highly competitive or environmentally sensitive industries may face greater incentives to manage information disclosure, thereby increasing the likelihood of accounting silence.

The findings also underscore the role of organizational and social factors, including norms, stakeholder interactions, and firm reputation, in influencing both accounting silence and conflict of interest. These factors suggest that addressing sustainability challenges requires a holistic approach that goes beyond technical accounting solutions to include cultural and institutional changes.

Furthermore, the results emphasize the interconnected nature of accounting silence and green conflict of interest. These phenomena reinforce each other in a cyclical manner, where reduced transparency leads to increased conflict, and heightened conflict further encourages information withholding. Breaking this cycle requires the implementation of robust governance mechanisms, enhanced transparency, and stronger stakeholder engagement.

In conclusion, this study contributes to the literature by providing a comprehensive model that integrates accounting silence and green conflict of interest within a unified framework. The findings highlight the need for organizations to prioritize transparency and accountability in their reporting practices, as well as the importance of aligning economic and environmental objectives to achieve sustainable development.

مدیریت پویا و تحلیل کسب و کار

دوره ۵، شماره ۴، صفحه ۱۸-۱

مدل تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز شرکتها

جمشید رجیبی آق مسجد^۱، زهرا یوسفی امین^{۲*}، محمدرضا عبدلی^۳، نیلوفر ایمان خان^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران

۲. گروه حسابداری، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران

۳. گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران

۴. گروه مدیریت بازرگانی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: z.yousefii@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

رجیبی آق مسجد، جمشید، یوسفی امین، زهرا، عبدلی، محمدرضا، و ایمان خان، نیلوفر. (۱۴۰۵). مدل تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز شرکتها. مدیریت پویا و تحلیل کسب و کار، ۵(۴)، ۱۹-۱.

© ۱۴۰۵ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده(گان) است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY 4.0) صورت گرفته است.

هدف: هدف این پژوهش ارائه یک مدل جامع برای تبیین تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز در شرکتها و شناسایی سازوکارهای شکل‌گیری این رابطه است. **روش‌شناسی:** این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش اجرا آمیخته (کیفی-کمی) است. در بخش کیفی، با استفاده از تحلیل مضمون و انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۷ نفر از خبرگان حوزه حسابداری، مدیریت و بازار سرمایه، ابعاد و مؤلفه‌های اصلی استخراج شد. نمونه‌گیری به روش گلوله‌برفی تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. در بخش کمی، پژوهش به صورت توصیفی-پیمایشی انجام شد و داده‌ها از طریق پرسشنامه محقق‌ساخته از ۱۵۰ نفر از متخصصان جمع‌آوری گردید. روایی ابزار از طریق روایی محتوا و سازه و پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی تأیید شد. برای تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که حسابداری سکوت تأثیر مثبت و معناداری بر تعارض منافع سبز شرکتها دارد. همچنین ابعادی مانند ارتباط با صنعت، کیفیت و رتبه‌بندی شرکتها، گروه‌های اجتماعی و هنجارهای سازمانی به‌طور معناداری در شکل‌گیری حسابداری سکوت نقش دارند. در مقابل، مؤلفه‌های مرتبط با محیط زیست و ذی‌نفعان نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری تعارض منافع ایفا می‌کنند. آزمون‌های آماری نشان دادند که بیشتر متغیرها در سطحی پایین‌تر از میانگین نظری قرار دارند، اما اثرات آن‌ها از نظر آماری معنادار است و مدل ساختاری پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار است. **نتیجه‌گیری:** یافته‌ها نشان می‌دهد افزایش حسابداری سکوت می‌تواند منجر به تشدید تعارض منافع سبز در شرکتها شود. بنابراین، تقویت شفافیت اطلاعاتی، بهبود نظام‌های گزارشگری، و ارتقای پاسخگویی در برابر ذی‌نفعان می‌تواند به کاهش این تعارضها و بهبود حکمرانی شرکتی کمک کند.

کلیدواژه‌گان: حسابداری سکوت، تعارض منافع سبز، شفافیت اطلاعاتی، حکمرانی شرکتی، گزارشگری محیط‌زیستی

افزایش نگرانی‌های جهانی نسبت به تغییرات اقلیمی، تخریب محیط‌زیست و فشارهای فزاینده نهادهای بین‌المللی برای تحقق توسعه پایدار، موجب شده است که سازمان‌ها و شرکت‌ها در کانون توجه سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و جامعه قرار گیرند. در چنین فضایی، حسابداری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای اطلاع‌رسانی و تصمیم‌گیری، نقشی کلیدی در بازتاب عملکرد زیست‌محیطی و اجتماعی شرکت‌ها ایفا می‌کند. در این میان، مفهوم «حسابداری سبز» به‌عنوان رویکردی نوین در پاسخ به این تحولات مطرح شده و تلاش دارد هزینه‌ها، منافع و پیامدهای زیست‌محیطی فعالیت‌های اقتصادی را در سیستم‌های گزارشگری مالی منعکس سازد (Hosseini & Lalehbar, 2023; V, 2024). حسابداری سبز نه تنها به ارتقای شفافیت اطلاعاتی کمک می‌کند، بلکه زمینه را برای تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر ذی‌نفعان و بهبود عملکرد پایدار شرکت‌ها فراهم می‌آورد (Johnson & Smith, 2023; Wiredu et al., 2023).

با وجود اهمیت فزاینده این رویکرد، شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که بسیاری از سازمان‌ها در عمل با چالش‌های جدی در پیاده‌سازی کامل حسابداری سبز مواجه هستند. این چالش‌ها شامل محدودیت‌های نهادی، ضعف زیرساخت‌های اطلاعاتی، هزینه‌های اجرایی بالا و همچنین تضاد میان اهداف اقتصادی کوتاه‌مدت و الزامات زیست‌محیطی بلندمدت است (Maswadeh & Alhusban, 2024; Namazi & Khorramdel Masouleh, 2022). در چنین شرایطی، برخی شرکت‌ها به جای افشای کامل اطلاعات، به سمت رفتارهایی سوق می‌یابند که می‌توان آن را در قالب «سکوت حسابداری» یا پنهان‌کاری اطلاعاتی تبیین کرد. این پدیده به معنای عدم افشا، افشای ناقص یا ارائه گزینشی اطلاعات است که می‌تواند به‌طور مستقیم بر کیفیت گزارشگری و اعتماد ذی‌نفعان تأثیر بگذارد.

مطالعات اخیر نشان می‌دهد که سکوت حسابداری در بسیاری از موارد نه صرفاً یک تصمیم فنی، بلکه یک رفتار استراتژیک در پاسخ به فشارهای محیطی و سازمانی است. برای مثال، زمانی که افشای اطلاعات زیست‌محیطی می‌تواند منجر به کاهش ارزش بازار، افزایش هزینه‌های قانونی یا آسیب به اعتبار شرکت شود، مدیران ممکن است از افشای کامل اطلاعات خودداری کنند (Agnes, 2023; Ghiyas, 2024). این رفتار در ادبیات پایداری با مفاهیمی همچون «سبزشویی» نیز مرتبط است، جایی که شرکت‌ها تصویبی مثبت از عملکرد زیست‌محیطی خود ارائه می‌دهند، در حالی که واقعیت عملکرد آن‌ها متفاوت است (Ghiyas Fakhri, 2024).

از سوی دیگر، توسعه فناوری‌های نوین و ابزارهای دیجیتال نیز تأثیر قابل توجهی بر کیفیت گزارشگری و شفافیت اطلاعاتی داشته است. استفاده از هوش مصنوعی و تحلیل داده‌های پیشرفته می‌تواند دقت و جامعیت گزارش‌های پایداری را افزایش دهد، اما در عین حال، امکان مدیریت و دستکاری اطلاعات را نیز فراهم می‌کند (Jafari & Lalbar, 2024; Saghafi & Parsapour, 2025). این دوگانگی نشان می‌دهد که پیشرفت‌های فناورانه اگرچه فرصت‌هایی برای بهبود شفافیت ایجاد می‌کنند، اما در صورت نبود نظارت کافی می‌توانند به تشدید سکوت حسابداری نیز منجر شوند.

در همین راستا، نقش حاکمیت شرکتی و سازوکارهای کنترلی در کاهش سکوت حسابداری و ارتقای شفافیت اطلاعاتی بسیار حائز اهمیت است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که وجود سیستم‌های کنترل داخلی قوی، حسابرسی محیط‌زیستی و چارچوب‌های نظارتی کارآمد می‌تواند از بروز رفتارهای پنهان‌کارانه جلوگیری کرده و کیفیت گزارشگری را بهبود بخشد (Sukkari, 2025). همچنین، ویژگی‌های هیئت‌مدیره و ساختارهای مدیریتی نیز می‌توانند بر میزان افشا و شفافیت تأثیرگذار باشند، به طوری که شرکت‌هایی با حاکمیت قوی‌تر تمایل بیشتری به ارائه اطلاعات کامل و دقیق دارند (Dwiyani et al., 2024).

علاوه بر این، تعامل میان حسابداری سبز و سایر حوزه‌های مدیریتی نظیر مدیریت زنجیره تأمین، نوآوری سبز و تأمین مالی پایدار، نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای سازمانی ایفا می‌کند. به‌عنوان مثال، مدیریت زنجیره تأمین سبز می‌تواند از طریق بهبود کارایی منابع و کاهش اثرات زیست‌محیطی، عملکرد پایدار شرکت‌ها را ارتقا دهد (Radfar, 2023; Yazdani & Landran Esfahani, 2023). همچنین، نوآوری‌های سبز و استفاده از فناوری‌های زیست‌محیطی می‌توانند به کاهش هزینه‌ها و افزایش مزیت رقابتی منجر شوند، در حالی که هم‌زمان نیاز به شفافیت بیشتر در گزارشگری را افزایش می‌دهند (Afzal et al., 2024; Namazi & Khorramdel Masouleh, 2022).

با این حال، در بسیاری از موارد، میان اهداف اقتصادی و زیست‌محیطی تعارض وجود دارد که به شکل‌گیری «تعارض منافع سبز» منجر می‌شود. این تعارض زمانی بروز می‌کند که تصمیم‌گیرندگان سازمانی میان سودآوری کوتاه‌مدت و مسئولیت‌های زیست‌محیطی بلندمدت قرار می‌گیرند. در چنین شرایطی، ممکن است منافع اقتصادی بر الزامات زیست‌محیطی ترجیح داده شود و این امر زمینه‌ساز رفتارهایی مانند کاهش افشا، گزارش‌دهی گزینشی و حتی پنهان‌کاری اطلاعاتی گردد (Samadiyeh, 2024; Seyed Nejad Fahim, 2024). این وضعیت نه تنها بر عملکرد زیست‌محیطی شرکت‌ها تأثیر منفی دارد، بلکه می‌تواند اعتماد ذی‌نفعان و اعتبار سازمان را نیز تضعیف کند.

از منظر نظری، رابطه میان حسابداری سبز، سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز را می‌توان در چارچوب نظریه‌های مختلفی از جمله نظریه ذی‌نفعان، نظریه نمایندگی و نظریه مشروعیت تبیین کرد. بر اساس نظریه ذی‌نفعان، شرکت‌ها موظف‌اند منافع تمامی ذی‌نفعان را در نظر بگیرند و اطلاعات مربوط به عملکرد خود را به‌صورت شفاف ارائه دهند. اما در عمل، تضاد منافع میان گروه‌های مختلف می‌تواند منجر به کاهش شفافیت و افزایش سکوت اطلاعاتی شود. همچنین، نظریه نمایندگی بیان می‌کند که مدیران ممکن است به دلیل تضاد منافع با مالکان، اطلاعات را به‌گونه‌ای مدیریت کنند که منافع شخصی خود را حفظ نمایند (Salahi & Sobhani Pour, 2023). در نهایت، نظریه مشروعیت نیز تأکید می‌کند که شرکت‌ها برای حفظ مشروعیت اجتماعی خود ممکن است به ارائه گزینشی اطلاعات و مدیریت برداشت ذی‌نفعان بپردازند.

در کنار این مباحث، نقش رسانه‌ها و افشای عمومی اطلاعات نیز در شکل‌گیری رفتارهای گزارشگری اهمیت دارد. مطالعات نشان می‌دهد که افزایش توجه رسانه‌ها به مسائل زیست‌محیطی می‌تواند شرکت‌ها را به سمت شفافیت بیشتر سوق دهد، اما در برخی موارد نیز ممکن است منجر به اتخاذ رویکردهای تدافعی و کاهش افشا شود (Dwiyani et al., 2024). همچنین، اندازه شرکت، سودآوری و ساختار مالکیت نیز از جمله عواملی هستند که می‌توانند بر میزان افشای اطلاعات و سطح سکوت حسابداری تأثیرگذار باشند (Agnes, 2023).

از سوی دیگر، توسعه حسابداری استراتژیک و ادغام آن با مفاهیم پایداری، رویکردی نوین برای مدیریت این چالش‌ها ارائه می‌دهد. حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند با ارائه اطلاعات جامع و مرتبط، به تصمیم‌گیری بهتر مدیران در زمینه‌های زیست‌محیطی و اجتماعی کمک کند و از بروز تعارض منافع جلوگیری نماید (Pumiviset & Suttipun, 2024; Seyed Nejad Fahim, 2024). همچنین، مطالعات نشان می‌دهد که پیاده‌سازی موفق حسابداری سبز می‌تواند به بهبود عملکرد مالی، زیست‌محیطی و اقتصادی شرکت‌ها منجر شود و در نهایت به تحقق اهداف توسعه پایدار کمک کند (Trisnawati et al., 2022; Trisnawati, 2024).

با وجود پیشرفت‌های قابل‌توجه در ادبیات پژوهشی، هنوز شکاف‌های مهمی در درک رابطه میان سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز وجود دارد. بسیاری از مطالعات به بررسی جداگانه این مفاهیم پرداخته‌اند و کمتر به تعامل پیچیده میان آن‌ها توجه کرده‌اند. همچنین، نقش عوامل زمینه‌ای مانند ویژگی‌های صنعت، ساختارهای نهادی و فرهنگ سازمانی در این رابطه به‌طور کامل مورد بررسی قرار نگرفته است. این امر ضرورت انجام پژوهش‌هایی را برجسته می‌سازد که بتوانند با ارائه یک مدل جامع، سازوکارهای اثرگذاری سکوت حسابداری بر تعارض منافع سبز را تبیین کنند.

بنابراین، با توجه به اهمیت روزافزون شفافیت اطلاعاتی، پایداری زیست‌محیطی و مدیریت تعارض منافع در شرکت‌ها، این پژوهش درصدد است به این پرسش اساسی پاسخ دهد که حسابداری سکوت چگونه و از طریق چه سازوکارهایی بر تعارض منافع سبز شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد و چه عواملی می‌توانند این رابطه را تقویت یا تضعیف کنند؛ بر این اساس، هدف اصلی پژوهش حاضر ارائه مدل تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز شرکت‌ها است.

روش پژوهش

با توجه به ماهیت پژوهش، از روش تحقیق آمیخته (کیفی-کمی) بهره گرفته شده است. در بخش کیفی از روش تحلیل مضمون و در بخش کمی از روش توصیفی-پیمایشی استفاده شده است. ابزارهای اصلی پژوهش شامل مصاحبه نیمه‌ساختاریافته، پرسشنامه محقق‌ساخته، و نرم‌افزارهای SPSS، MAXQDA، و Excel می‌باشند. در بخش کیفی با استفاده از ادبیات تحقیق و مصاحبه نیمه ساختار یافته بر اساس مرور ادبیات و چارچوب نظری پژوهش، شاخص‌ها (مضامین پایه)، مولفه‌ها (مضامین سازمان دهنده) و ابعاد (مضامین فراگیر) از روش تحلیل مضمون شناسایی شد. مشارکت کنندگان در پژوهش را خبرگان دانشگاهی، متخصصان و اساتید صاحب‌نظر در حوزه حسابداری است که در دانشگاه‌های دولتی و آزاد اسلامی شهر تهران مشغول به تدریس هستند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از خبرگان با حداقل پنج سال تجربه فعالیت در دانشگاه در زمینه حوزه حسابداری با حداقل تحصیلات دکتری در زمینه‌های حسابداری و عناوین مرتبط با پژوهش جمع آوری داده‌های کیفی این پژوهش از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته و روش نمونه‌گیری نیز به صورت غیر تصادفی و کاملاً هدفمند بود و به روش گلوله برفی انجام شد و تعداد نمونه‌ها با رسیدن به اشباع نظری برابر با ۱۷ نفر تعیین شد. مصاحبه‌ها در فواصل زمانی تابستان و پائیز ۱۴۰۴ انجام پذیرفت. روایی ابزارها از طریق خبرگان و پایایی کیفی با استفاده از ضریب پایایی درون‌موضوعی (۰.۶۸) تایید شد. همچنین از معیارهای استحکام داده‌ها: برای ارزیابی اعتبار داده‌های کیفی از معیارهای تحقیقات تفسیری شامل اعتمادپذیری، اتکاپذیری، تصدیق‌پذیری و راستی و معیارهای نظریه‌ای شامل عمومیت، تطابق، فهم‌پذیری و کنترل‌پذیری استفاده شد. در بخش کمی، از روش توصیفی-پیمایشی استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته بود که با توجه به نتایج تحلیل کیفی طراحی شد. نمونه‌گیری به روش در دسترس انجام شد و جامعه آماری شامل کلیه مدیران، مهندسان و کارشناسان شاغل در شرکت‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی مستقر در شهر تهران با حجم نمونه ۱۵۰ نفر (با استفاده از فرمول کوکران) بود. توصیف داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و برازش مدل تحلیل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار PLS انجام گرفت.

یافته‌ها

در پاسخ به سوالات این پژوهش از مصاحبه‌هایی با سوالات نیمه ساختار یافته استفاده شد و از خبرگان امر و همچنین مدیران ارشد پژوهشگاه صنعت نفت مصاحبه‌ها به عمل آمد (مطابق جدول ۱).

جدول ۱

آمار جمعیت شناختی بخش کیفی

متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی
محل خدمت	اعضای هیأت علمی	۱۷	تحصیلات	فوق لیسانس	۰	سن	پایین تر از ۳۹ سال	۱
							۴۰ تا ۴۵ سال	۴
					۱۷		۴۶ تا ۵۰ سال	۶
							بالای ۵۰ سال	۶
جنسیت	زن	۵	مرد	۱۲		سمت	استادیار	۵
							دانشیار	۴
							استاد	۸

در این مقاله از روش تحلیل مضمون برای شناسایی ابعاد و مولفه‌های حسابداری سکوت و تعارض منافع سبز شرکت‌ها استفاده شد. در این روش ۱۳۲ کد اولیه استخراج گردید. با بازبینی متعدد و ادغام کدها بر اساس تشابه و طی چندین مرحله، در نهایت ۲۰ شاخص (مضامین پایه)، ۶ مولفه (مضامین سازمان دهنده) و ۲ بُعد (مضامین فراگیر) استخراج گردید.

پاسخ سوال اول: ابعاد و مولفه‌های حسابداری سکوت و تعارض منافع سبز شرکت‌ها کدامند؟

لیست پاسخ‌های ارائه شده برای هر سؤال که پس از بررسی متون و کدگذاری توسط پژوهشگر و ۴ نفر از متخصصین آمار و خبرگان نهایی گردید، در جدول ۲ آورده شده است. در این بخش ۲ بُعد و ۶ مولفه و ۲۰ شاخص احصاء شد.

جدول ۲

لیست نهایی مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر از تکنیک مصاحبه نیمه ساختاریافته

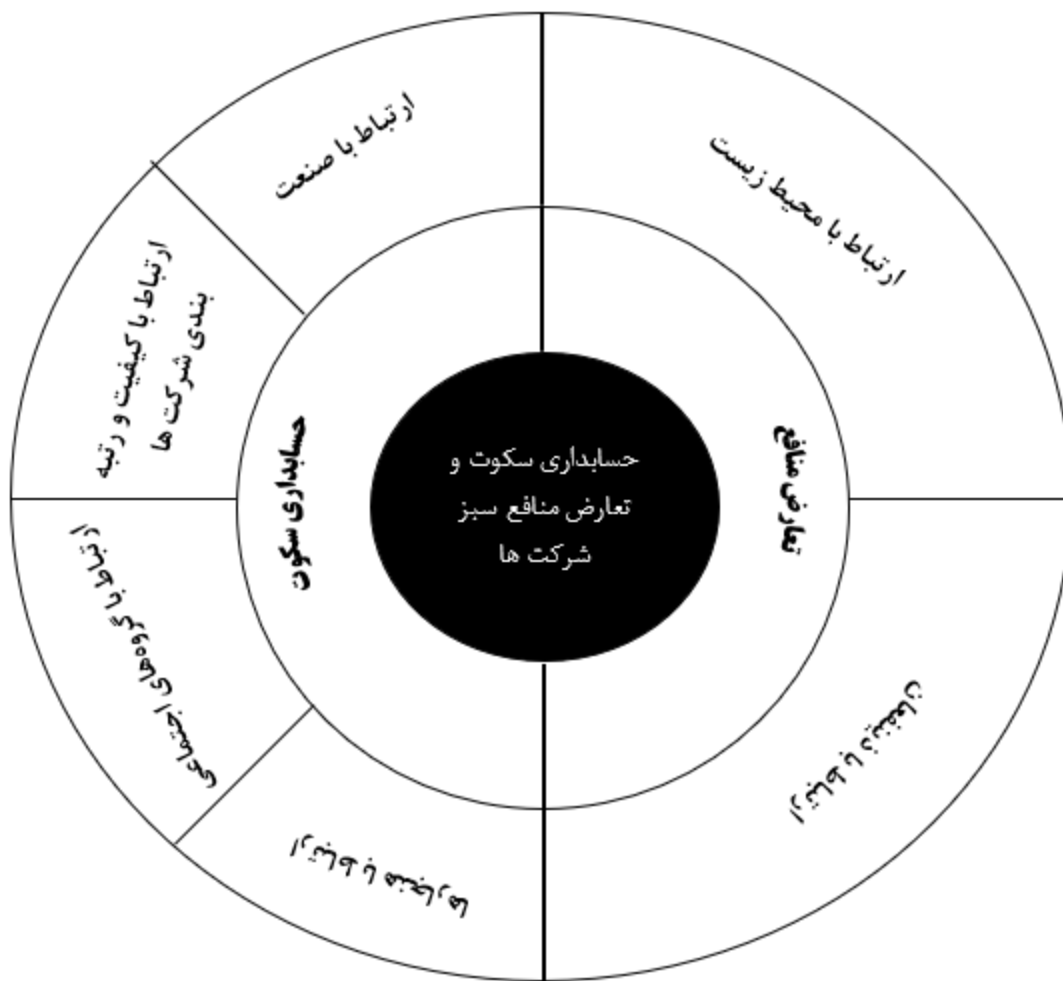
ردیف	مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه	کد مصاحبه شونده	کدها
۱	حسابداری	ارتباط با صنعت	ایجاد پیوند حوزه‌های مالی با توسعه پایدار	I۴, I۸, I۵, I۶, I۳	A
۲	سکوت		هماهنگی انتظارات اجتماعی با صنعت	I۵, I۱۱, I۴, I۳	A
۳			پیش بینی و تامین هزینه‌های زیست محیطی - اقتصادی	I۱, I۲, I۹, I۷, I۵	A
۴		ارتباط با کیفیت و	توسعه شفافیت‌های اطلاعاتی	I۸, I۷, I۱۱, I۱۵	A
۵		رتبه بندی شرکت‌ها	توسعه شفافیت‌های رتبه بندی کیفی	I۷, I۳, I۹, I۱۰, I۱۱	A
۶			ارتقاء پایدار کیفیت	I۱۰, I۶, I۵, I۱, I۷	A
۷		ارتباط با گروه‌های اجتماعی	تعامل فراگیر با سایر گروه‌های اجتماعی	I۱۰, I۳, I۵, , I۸	A
۸			توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی	I۱۳, I۱۴, I۱۱, I۵	A
			توسعه ارزش‌های اجتماعی	I۱۰, I۸, I۳	A
		ارتباط با هنجارها	توسعه هنجارهای یکپارچه عملکردی	I۱, I۲, I۹, I۷, I۵	A
۱۱			رعایت قوانین و مقررات	I۶, I۸, I۱۰, I۱۳, I۴	A
۱۲			اجرای دستورالعمل‌های مرتبط	I۱۰, I۸, I۱, I۱۳, I۱۴	A
۱۳			توسعه شاخص‌های قانونمند در فرآیندهای تصمیم‌گیری تولید	I۱, I۲, I۹, I۷, I۵	A
۱۴	تعارض منافع	ارتباط با محیط زیست	شناسایی، ثبت و گزارشگری آثار تخریب و آلودگی محیط زیست	I۱۱, I۱۲, I۱۰, I۱۴	B
۱۵			کاهش آلاینده‌های شرکت‌ها	I۱۱, I۹, I۱۴, I۴	B

B	I۶, I۱, I۲	کاهش کربن و سوخت‌های فسیلی		۱۶
B	I۷, I۳, I۹, I۱۰, I۱۱	حفاظت از منابع طبیعی		
B	I۱۱, I۷, I۱۰, I۳, I۱	حفاظت از حقوق سهامداران و سرمایه گذران	ارتباط با ذینفعان	۱۷
B	I۸, I۳, I۵, I۴, I۲	حفظ برابری در دستیابی به منافع ذینفعان		۱۸
B	I۱, I۲, I۹, I۷, I۵	تقارن اطلاعاتی ذینفعان		۱۹
B	I۱, I۷, I۱۰, I۱۳, I۱۱	ایجاد پیوند حوزه‌های مالی با توسعه پایدار		۲۰

شکل ۱

مدل مفهومی اولیه ابعاد و مولفه‌های سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز شرکت‌ها برگرفته از بخش کیفی

پاسخ سوال دوم: تعیین وضعیت موجود ابعاد و مولفه‌های سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز شرکت‌ها پیرامون وضعیت هر یک از ابعاد پژوهش با استفاده از آزمون t تک نمونه دیدگاه‌ها بررسی شد. خلاصه نتایج آزمون t تک نمونه براساس میانگین دیدگاه افراد در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳

خلاصه نتایج آزمون t تک نمونه برای ابعاد و مؤلفه‌های سکوت حسابداری و تعارض منافع سبزر شرکت‌ها

متغیرهای پژوهش	میانگین	مقدار t	مقدار معناداری	
			فاصله اطمینان ۹۵٪	حد پائین / حد بالا
سکوت حسابداری	۲.۸۴۰۳	-۹.۵۳۸	۰.۰۰۰	-۰.۲۷۰ / ۰.۴۱۰
تعارض منافع شرکت‌ها	۲.۴۸۰	-۱۲.۰۴۷	۰.۰۰۰	-۰.۴۰۹ / ۰.۵۶۸
ارتباط با صنعت	۳.۶۱۴۶	۱۱.۰۳۱	۰.۰۰۰	-۰.۳۵۵ / ۰.۵۱۰
ارتباط با کیفیت و رتبه بندی شرکت‌ها	۲.۷۳۸	-۱۴.۱۵۱	۰.۰۰۰	-۰.۴۵۴ / ۰.۶۰۰
ارتباط با گروه‌های اجتماعی	۲.۶۷	-۸.۰۸۴	۰.۰۰۰	-۰.۲۹۲ / ۰.۴۷۹
ارتباط با هنجارها	۲.۷۲۲۷	-۱۳.۶۸۴	۰.۰۰۰	-۰.۴۵۸ / ۰.۶۱۱
ارتباط با محیط زیست	۲.۹۵۲۴	-۱۲.۵۲۹	۰.۰۰۰	-۰.۲۵۳ / ۰.۶۰۴
ارتباط با ذینفعان	۲.۹۰۲۲	-۱۹.۸۲۸	۰.۰۰۰	-۰.۱۱۱ / ۰.۷۱۱

نتایج ارائه شده در جدول وضعیت موجود ابعاد و مؤلفه‌های سکوت حسابداری و تعارض منافع شرکت‌ها بر اساس آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که میانگین اکثر متغیرهای مورد بررسی پایین‌تر از مقدار متوسط نظری (۳) قرار دارد. در این نوع تحلیل، مقدار ۳ به‌عنوان حد متوسط مقیاس در نظر گرفته می‌شود و مقایسه میانگین‌های مشاهده شده با این مقدار می‌تواند نشان دهد که وضعیت متغیرها از دیدگاه پاسخ‌دهندگان در چه سطحی قرار دارد. بررسی مقادیر معناداری نشان می‌دهد که برای تمامی متغیرها سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰ گزارش شده است که کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت میانگین‌های مشاهده شده با مقدار متوسط نظری از نظر آماری معنادار است. همچنین فاصله اطمینان ۹۵ درصدی برای اختلاف میانگین‌ها نیز عمدتاً در محدوده منفی قرار گرفته است که این موضوع نشان می‌دهد مقدار واقعی میانگین جامعه نیز به احتمال بسیار زیاد کمتر از مقدار متوسط نظری است.

در خصوص متغیر سکوت حسابداری، میانگین برابر با ۲/۸۴۰۳ به دست آمده است که نشان می‌دهد از دیدگاه پاسخ‌دهندگان سطح سکوت حسابداری در شرکت‌ها اندکی پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد. مقدار t برابر با ۹/۵۳۸- و سطح معناداری ۰/۰۰۰ بیانگر آن است که این تفاوت با مقدار متوسط نظری کاملاً معنادار است. فاصله اطمینان ۹۵ درصدی نیز بین ۰/۲۷۰- تا ۰/۴۱۰- قرار گرفته که نشان می‌دهد اختلاف میانگین مشاهده شده با مقدار متوسط به‌صورت معناداری منفی است. این یافته حاکی از آن است که اگرچه پدیده سکوت حسابداری در شرکت‌ها وجود دارد، اما شدت آن در سطحی پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است.

در مورد متغیر تعارض منافع شرکت‌ها، میانگین به دست آمده برابر با ۲/۴۸۰ است که به‌طور محسوسی کمتر از مقدار متوسط نظری است. مقدار t برابر با ۱۲/۰۴۷- و سطح معناداری ۰/۰۰۰ نشان می‌دهد که این تفاوت از نظر آماری کاملاً معنادار است. فاصله اطمینان ۹۵ درصدی نیز در بازه منفی قرار دارد که بیانگر آن است که سطح تعارض منافع در شرکت‌ها از دیدگاه پاسخ‌دهندگان پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است. این نتیجه نشان می‌دهد که اگرچه تعارض منافع در فعالیت‌های سازمانی پدیده‌ای قابل مشاهده است، اما در نمونه مورد بررسی شدت آن چندان بالا نبوده و در سطحی کمتر از متوسط قرار دارد.

در رابطه با بعد ارتباط با صنعت، میانگین برابر با $3/6146$ به دست آمده که برخلاف سایر متغیرها بالاتر از مقدار متوسط نظری است. مقدار t برابر با $11/031$ و سطح معناداری $0/000$ نیز نشان می‌دهد که این اختلاف به طور معناداری مثبت است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که از دیدگاه پاسخ‌دهندگان، صنعت فعالیت شرکت‌ها نقش مهم و قابل توجهی در شکل‌گیری وضعیت سکوت حسابداری و تعارض منافع دارد. به بیان دیگر، نوع صنعت و شرایط حاکم بر آن می‌تواند بر نحوه افشا یا عدم افشای اطلاعات و همچنین بر بروز تعارض‌های منافع در سازمان‌ها تأثیرگذار باشد و این عامل در سطحی بالاتر از حد متوسط ارزیابی شده است.

نتایج مربوط به متغیر ارتباط با کیفیت و رتبه‌بندی شرکت‌ها نشان می‌دهد که میانگین این بعد برابر با $2/738$ است که کمتر از حد متوسط نظری می‌باشد. مقدار t برابر با $14/151$ - و سطح معناداری $0/000$ نشان‌دهنده وجود تفاوت معنادار میانگین با مقدار متوسط است. فاصله اطمینان 95 درصدی نیز در محدوده منفی قرار گرفته که تأییدکننده این نتیجه است. این یافته نشان می‌دهد که از دیدگاه پاسخ‌دهندگان، کیفیت عملکرد و رتبه‌بندی شرکت‌ها ارتباط چندان قوی با پدیده سکوت حسابداری و تعارض منافع نداشته و این ارتباط در سطحی پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است.

در خصوص بعد ارتباط با گروه‌های اجتماعی، میانگین برابر با $2/67$ گزارش شده است که کمتر از مقدار متوسط نظری است. مقدار t برابر با $8/084$ - و سطح معناداری $0/000$ بیانگر آن است که این اختلاف از نظر آماری معنادار است. فاصله اطمینان 95 درصدی نیز در محدوده منفی قرار دارد که نشان می‌دهد پاسخ‌دهندگان معتقدند ارتباط شرکت‌ها با گروه‌های اجتماعی در زمینه سکوت حسابداری و تعارض منافع در سطحی پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد. این موضوع می‌تواند بیانگر آن باشد که تعامل و پاسخگویی شرکت‌ها در برابر مطالبات اجتماعی هنوز به سطح مطلوب نرسیده است.

بررسی متغیر ارتباط با هنجارها نیز نشان می‌دهد که میانگین این بعد برابر با $2/7227$ است که کمتر از مقدار متوسط نظری می‌باشد. مقدار t برابر با $13/684$ - و سطح معناداری $0/000$ بیانگر آن است که این اختلاف کاملاً معنادار است. فاصله اطمینان 95 درصدی نیز در بازه منفی قرار دارد. این نتیجه نشان می‌دهد که هنجارهای اجتماعی و حرفه‌ای در هدایت رفتار شرکت‌ها و کاهش سکوت حسابداری و تعارض منافع نقش چندان قوی ایفا نمی‌کنند و این عامل در سطحی پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است.

در مورد بعد ارتباط با محیط زیست، میانگین برابر با $2/9524$ گزارش شده که بسیار نزدیک به مقدار متوسط نظری است، اما همچنان اندکی کمتر از آن قرار دارد. مقدار t برابر با $12/529$ - و سطح معناداری $0/000$ نشان می‌دهد که این اختلاف هرچند اندک، از نظر آماری معنادار است. فاصله اطمینان 95 درصدی نیز در محدوده منفی قرار گرفته که تأییدکننده این نتیجه است. بنابراین می‌توان گفت که توجه شرکت‌ها به مسائل محیط زیستی در ارتباط با سکوت حسابداری و تعارض منافع در سطحی نزدیک به متوسط اما همچنان پایین‌تر از آن ارزیابی شده است.

در نهایت، نتایج مربوط به متغیر ارتباط با ذینفعان نشان می‌دهد که میانگین این بعد برابر با $2/9022$ است که کمتر از مقدار متوسط نظری می‌باشد. مقدار t برابر با $19/828$ - و سطح معناداری $0/000$ بیانگر آن است که این اختلاف به طور معناداری وجود دارد. فاصله اطمینان 95 درصدی نیز در محدوده منفی قرار گرفته است. این یافته نشان می‌دهد که از دیدگاه پاسخ‌دهندگان، تعامل شرکت‌ها با ذینفعان و میزان توجه به خواسته‌ها و انتظارات آنان در ارتباط با سکوت حسابداری و تعارض منافع در سطحی پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد.

به طور کلی، جمع‌بندی نتایج جدول نشان می‌دهد که بیشتر ابعاد مرتبط با سکوت حسابداری و تعارض منافع شرکت‌ها در سطحی کمتر از حد متوسط ارزیابی شده‌اند و تنها بعد ارتباط با صنعت بالاتر از سطح متوسط قرار دارد. این یافته بیانگر آن است که در سازمان‌های مورد بررسی، عوامل مختلفی مانند ارتباط با ذینفعان، هنجارهای اجتماعی، گروه‌های اجتماعی، کیفیت و رتبه‌بندی شرکت‌ها و همچنین توجه

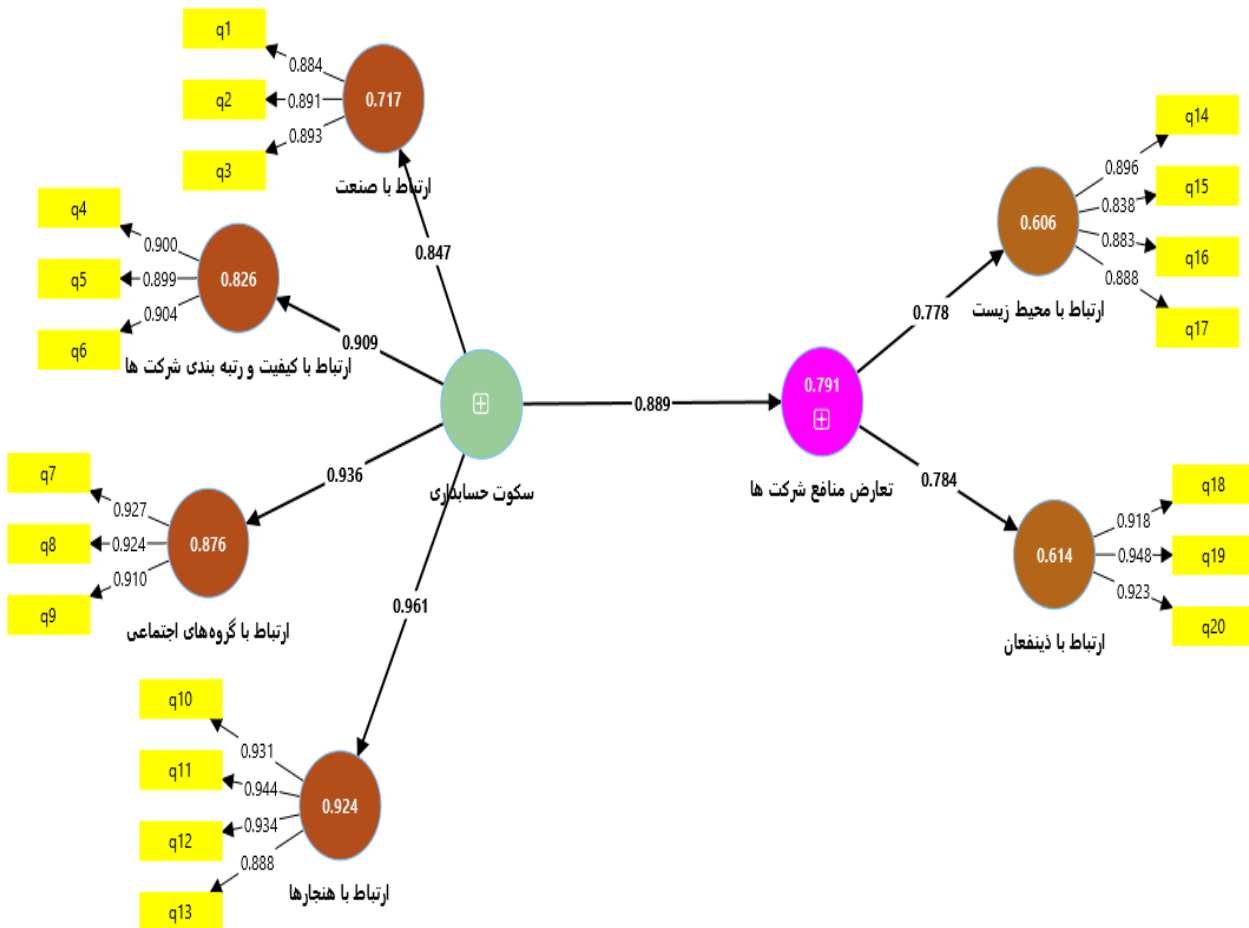
به محیط زیست هنوز نتوانسته‌اند نقش مؤثری در کاهش سکوت حسابداری و مدیریت تعارض منافع ایفا کنند. در مقابل، نوع صنعت و شرایط حاکم بر آن به عنوان مهم‌ترین عامل تأثیرگذار در این زمینه شناخته می‌شود. این نتایج می‌تواند بیانگر ضرورت تقویت سازوکارهای شفافیت اطلاعاتی، ارتقای پاسخگویی سازمان‌ها در برابر ذینفعان و افزایش توجه به مسئولیت‌های اجتماعی و زیست‌محیطی در شرکت‌ها باشد.

پاسخ سوال سوم: مدل تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز شرکت‌ها چگونه است؟

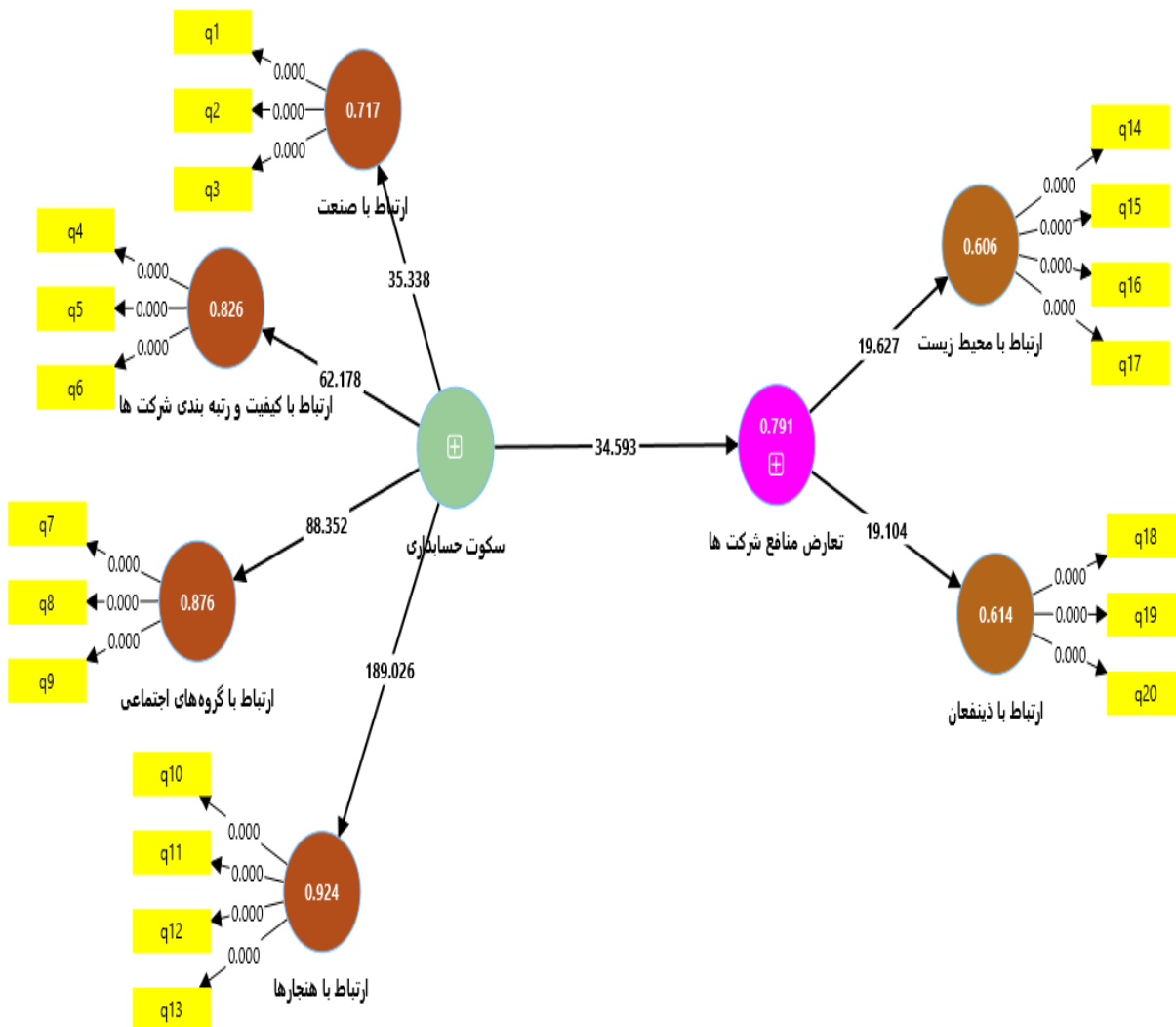
مدل تأثیر حسابداری سکوت بر تعارض منافع سبز شرکت‌ها برخاسته از نظرات خبرگان مورد مطالعه در پژوهش حاضر با توجه به تعداد ۲ بُعد و ۶ مولفه و ۲۰ شاخص بر اساس مصاحبه‌های انجام شده و بررسی مبانی تئوریک و تحلیل مضمون آنها تدوین شده است و به روش معادلات ساختاری میزان تأثیر سکوت حسابداری بر تعارض منافع شرکت‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت و در نهایت مدل نهایی ترسیم شد.

شکل ۲

تکنیک حداقل مربعات جزئی مدل نهایی پژوهش

آماره *t-value* مدل نهایی پژوهش با تکنیک بوت استرپینگ

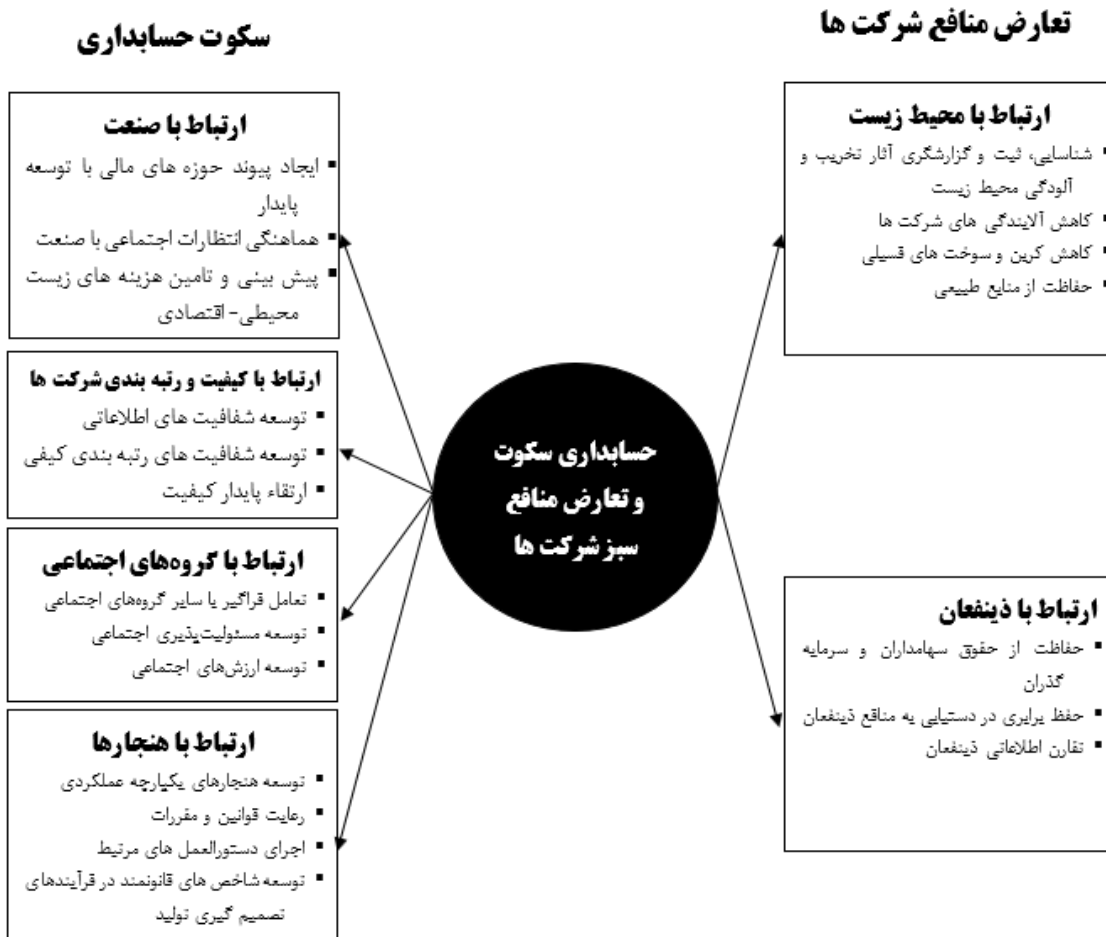

$$R^2 = \frac{0.717 + 0.826 + 0.876 + 0.924 + 0.606 + 0.614}{6} = 0.761$$

$$GOF = \sqrt{0,732 \times 0,761} = \sqrt{0,557} = 0,746$$

شکل ۴

مدل تاثیر سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز شرکت‌ها

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که حسابداری سکوت به‌عنوان یک سازه چندبعدی، تأثیر مثبت و معناداری بر تعارض منافع سبز شرکت‌ها دارد. این نتیجه بیانگر آن است که هرچه سطح پنهان‌کاری، افشای‌گزینشی یا عدم ارائه کامل اطلاعات در سیستم‌های حسابداری افزایش یابد، احتمال بروز و تشدید تعارض میان اهداف اقتصادی کوتاه‌مدت و الزامات زیست‌محیطی بلندمدت نیز بیشتر خواهد شد. این یافته با ادبیات نظری حسابداری سبز و پایداری همسو است که تأکید می‌کند شفافیت اطلاعاتی یکی از پیش‌نیازهای اساسی برای کاهش تضاد منافع و ارتقای پاسخگویی سازمانی است (Johnson & Smith, 2023; Wiredu et al., 2023). به بیان دیگر، سکوت حسابداری می‌تواند به‌عنوان یک مکانیزم پنهان‌کننده عمل کرده و زمینه را برای تصمیم‌گیری‌هایی فراهم سازد که در آن منافع گروه‌های خاص بر منافع عمومی و بلندمدت غلبه می‌یابد.

در تبیین این نتیجه می‌توان به این نکته اشاره کرد که در بسیاری از سازمان‌ها، فشارهای رقابتی، الزامات بازار و نگرانی از کاهش اعتبار یا افزایش هزینه‌های قانونی، مدیران را به سمت کنترل جریان اطلاعات سوق می‌دهد. این موضوع به‌ویژه در حوزه‌های زیست‌محیطی که

پیامدهای افشا می‌تواند گسترده باشد، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. پژوهش‌های پیشین نیز نشان داده‌اند که شرکتها در مواجهه با ریسک‌های زیست‌محیطی، تمایل دارند از راهبردهای مدیریت افشا استفاده کنند و در برخی موارد به ارائه گزینشی اطلاعات بپردازند (Agnes, 2023; Ghiyas Fakhri, 2024). بنابراین، نتایج این پژوهش تأیید می‌کند که سکوت حسابداری نه تنها یک پدیده منفعل نیست، بلکه یک رفتار استراتژیک است که می‌تواند پیامدهای مهمی برای تعارض منافع سبز داشته باشد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که ابعادی نظیر ارتباط با صنعت، کیفیت و رتبه‌بندی شرکتها، گروه‌های اجتماعی و هنجارهای سازمانی در شکل‌گیری حسابداری سکوت نقش معناداری دارند. در این میان، بعد ارتباط با صنعت به‌عنوان مهم‌ترین عامل شناسایی شد که سطحی بالاتر از میانگین نظری داشت. این نتیجه بیانگر آن است که ویژگی‌های صنعت، به‌ویژه در صنایع آلاینده یا رقابتی، می‌تواند بر رفتارهای افشای اطلاعات تأثیر مستقیم داشته باشد. این یافته با مطالعاتی که بر نقش ساختارهای صنعتی و محیط رقابتی در شکل‌گیری رفتارهای گزارشگری تأکید دارند، همسو است (Radfar, 2023; Yazdani & Landran Esfahani, 2023). در چنین صنایعی، شرکتها ممکن است برای حفظ مزیت رقابتی یا جلوگیری از واکنش‌های منفی بازار، به سمت محدودسازی افشا حرکت کنند.

از سوی دیگر، نقش کیفیت و رتبه‌بندی شرکتها در شکل‌گیری سکوت حسابداری نشان می‌دهد که سازمانها برای حفظ جایگاه خود در بازار و نزد نهادهای ارزیاب، ممکن است اطلاعات را به‌گونه‌ای مدیریت کنند که تصویر مطلوب‌تری از عملکرد خود ارائه دهند. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌هایی که نشان می‌دهند افشای اطلاعات تحت تأثیر ملاحظات اعتباری و بازار قرار دارد، همخوانی دارد (Agnes, 2023). همچنین، نقش گروه‌های اجتماعی و هنجارهای سازمانی بیانگر آن است که فرهنگ سازمانی و انتظارات اجتماعی می‌تواند رفتارهای حرفه‌ای حسابداران را شکل دهند. در سازمان‌هایی که بیان واقعیتها با هزینه‌های اجتماعی یا حرفه‌ای همراه است، احتمال بروز سکوت حسابداری افزایش می‌یابد.

در خصوص تعارض منافع سبز، نتایج نشان داد که ابعاد مرتبط با محیط زیست و ذی‌نفعان نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری این پدیده دارند. این یافته با نظریه ذی‌نفعان همسو است که تأکید می‌کند شرکتها باید منافع تمامی گروه‌های ذی‌نفع را در نظر بگیرند و در صورت عدم توازن میان این منافع، تعارض شکل می‌گیرد. پژوهش‌های پیشین نیز نشان داده‌اند که تعامل ضعیف با ذی‌نفعان و نبود سازوکارهای پاسخگویی می‌تواند به افزایش تعارض منافع و کاهش اعتماد عمومی منجر شود (Hosseini & Lalehbar, 2023; Salahi & Sobhani, 2023). همچنین، نقش عوامل زیست‌محیطی در تعارض منافع بیانگر آن است که شرکتها در مواجهه با الزامات محیط‌زیستی، با چالش‌های جدی در هم‌راستا کردن اهداف اقتصادی و زیست‌محیطی روبه‌رو هستند.

یافته‌های این پژوهش همچنین نشان داد که اکثر متغیرهای مورد بررسی در سطحی پایین‌تر از میانگین نظری قرار دارند، اما تفاوت آنها از نظر آماری معنادار است. این موضوع نشان می‌دهد که اگرچه سطح کلی سکوت حسابداری و تعارض منافع در نمونه مورد بررسی چندان بالا نیست، اما اثرات آنها به‌گونه‌ای است که می‌تواند پیامدهای قابل‌توجهی برای عملکرد سازمانی داشته باشد. این نتیجه با مطالعاتی که نشان می‌دهند حتی سطوح پایین پنهان‌کاری می‌تواند به کاهش شفافیت و افزایش ریسک سازمانی منجر شود، همسو است (Sukkari, 2025).

در تبیین این یافته می‌توان به نقش فناوری‌های نوین نیز اشاره کرد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که استفاده از ابزارهای پیشرفته مانند هوش مصنوعی و تحلیل داده‌ها می‌تواند به بهبود کیفیت گزارشگری کمک کند، اما در عین حال امکان مدیریت و کنترل اطلاعات را نیز افزایش می‌دهد (Jafari & Lalbar, 2024; Saghafi & Parsapour, 2025). این موضوع می‌تواند به‌عنوان یکی از عوامل زمینه‌ای در شکل‌گیری سکوت حسابداری و تعارض منافع در نظر گرفته شود.

همچنین، نتایج این پژوهش با مطالعاتی که بر اهمیت حسابداری سبز و مدیریت زیست‌محیطی در بهبود عملکرد سازمانی تأکید دارند، همخوانی دارد. برای مثال، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که پیاده‌سازی حسابداری سبز و نوآوری‌های زیست‌محیطی می‌تواند به بهبود عملکرد مالی و زیست‌محیطی شرکت‌ها منجر شود، اما این امر مستلزم شفافیت اطلاعاتی و کاهش رفتارهای پنهان‌کارانه است (Maswadeh & Alhusban, 2024; Namazi & Khorramdel Masouleh, 2022). بنابراین، نتایج این پژوهش تأکید می‌کند که بدون شفافیت، حتی بهترین سیاست‌های زیست‌محیطی نیز ممکن است به نتایج مطلوب منجر نشوند.

در مجموع، یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که سکوت حسابداری و تعارض منافع سبز به صورت یک سیستم به هم پیوسته عمل می‌کنند و نمی‌توان آن‌ها را به طور جداگانه تحلیل کرد. این دو پدیده در تعامل با یکدیگر، چرخه‌ای را ایجاد می‌کنند که در آن کاهش شفافیت منجر به افزایش تعارض منافع شده و این تعارض به نوبه خود سکوت اطلاعاتی را تقویت می‌کند. این نتیجه با دیدگاه‌های نظری جدید در حوزه پایداری که بر پیچیدگی و چندبعدی بودن رفتارهای سازمانی تأکید دارند، همسو است (Trisnawati et al., 2022; Trisnawati, 2024). یکی از محدودیت‌های اصلی این پژوهش، محدود بودن جامعه آماری به شرکت‌ها و متخصصان یک منطقه جغرافیایی خاص است که ممکن است تعمیم‌پذیری نتایج را به سایر کشورها یا صنایع با شرایط متفاوت محدود کند. همچنین، استفاده از ابزار پرسشنامه می‌تواند تحت تأثیر سوگیری پاسخ‌دهندگان قرار گیرد، به ویژه در موضوعاتی مانند سکوت حسابداری که ماهیتی حساس دارد. علاوه بر این، ماهیت مقطعی داده‌ها امکان بررسی تغییرات زمانی و تحلیل روندهای بلندمدت را فراهم نمی‌کند. محدودیت دیگر مربوط به پیچیدگی مفاهیم مورد مطالعه است که ممکن است تمامی ابعاد آن‌ها به طور کامل در مدل پژوهش لحاظ نشده باشد.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده با استفاده از داده‌های طولی به بررسی تغییرات سکوت حسابداری و تعارض منافع در طول زمان بپردازند تا درک بهتری از پویایی این روابط حاصل شود. همچنین، بررسی نقش متغیرهای تعدیل‌گر مانند فرهنگ سازمانی، ساختار مالکیت، یا شدت رقابت در صنایع مختلف می‌تواند به غنای ادبیات این حوزه کمک کند. استفاده از روش‌های ترکیبی پیشرفته‌تر، مانند تحلیل شبکه‌ای یا مدل‌های علی پیچیده، نیز می‌تواند به شناسایی دقیق‌تر سازوکارهای اثرگذاری کمک نماید. علاوه بر این، انجام مطالعات مقایسه‌ای بین کشورها یا صنایع مختلف می‌تواند دیدگاه‌های جدیدی در خصوص تفاوت‌های نهادی و فرهنگی ارائه دهد.

برای کاهش سکوت حسابداری و مدیریت تعارض منافع سبز، سازمان‌ها باید بر تقویت شفافیت اطلاعاتی و ایجاد فرهنگ سازمانی مبتنی بر صداقت و پاسخگویی تمرکز کنند. استقرار سیستم‌های کنترل داخلی قوی، توسعه چارچوب‌های گزارشگری محیط‌زیستی و حمایت از افشای اطلاعات می‌تواند نقش مهمی در کاهش رفتارهای پنهان‌کارانه داشته باشد. همچنین، آموزش مستمر کارکنان در حوزه اخلاق حرفه‌ای و پایداری، و ایجاد سازوکارهای حمایت از گزارش‌دهندگان تخلف، می‌تواند به ارتقای کیفیت گزارشگری کمک کند. در نهایت، افزایش تعامل با ذی‌نفعان و توجه به انتظارات آن‌ها می‌تواند به کاهش تعارض منافع و بهبود عملکرد پایدار شرکت‌ها منجر شود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Afzal, A., Abaidi, J., Firdousi, S. F., & Noor, R. (2024). Climate Change and the European Banking Sector: The Effect of Green Technology Adaptation and Human Capital. *Review of Accounting and Finance*, 23(3), 394-418. <https://doi.org/10.1108/raf-10-2023-0341>
- Agnes, K. (2023). The effect of green accounting, company size, profitability, media disclosure, and board of commissioners' size on corporate social responsibility disclosure. *International Journal Papier Public Review*, 4(2), 1-17. <https://doi.org/10.47667/ijppr.v4i2.203>
- Dwiyani, T., Kristantiningtyas, D., Apsari, H. L., & Putra, A. S. B. (2024). Board and Director Traits, Company Growth's Impact on Green Accounting Policy Moderated by Media Exposure. *International Journal of Economics (Ijec)*, 3(1), 300-309. <https://doi.org/10.55299/ijec.v3i1.769>
- Ghiyas Fakhri, M. E. (2024). Greenwashing and brand value: A conceptual study. 6th International Conference and 7th National Symposium on New Findings in Management, Psychology, and Accounting,
- Hosseini, S. S., & Lalehbar, A. (2023). A Review of the Role of Green Accounting, Green Financing, and Financial Tools Needed to Achieve Sustainable Development Goals. Seventh International Conference on Knowledge and Technology of the Third Millennium in Economics, Management, and Accounting, Tehran.
- Jafari, M. R., & Lalbar, A. (2024). *A Review of AI Opportunities in the Development of Green Accounting Systems* The Third National Conference on Novel Approaches in Accounting, Auditing, and Finance, Aliabad. <https://en.civilica.com/doc/2284890/>
- Johnson, R., & Smith, L. (2023). The Impact of Green Accounting Standards on Organizational Performance. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 14(2), 123-140. <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-01-2022-0034>
- Maswadeh, S., & Alhusban, E. H. (2024). The Modified Effect of Using Environmental Technology on Green Accounting to Enhance the Effect on Sustainable Development. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 19(11), 4413-4420. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.191128>
- Namazi, M., & Khorramdel Masouleh, Z. (2022). The Impact of Green Innovation and Environmental Management Accounting on Financial, Environmental, and Economic Performance of Companies. *Experimental Studies in Financial Accounting*, 19(74), 1-40. https://qjma.atu.ac.ir/article_14321.html?lang=en
- Pumiviset, W., & Suttipun, M. (2024). Sustainability and strategic management accounting: evidence of green manufacturing in Thailand. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2302794. <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2302794>
- Radfar, M. (2023). The Impact of Green Supply Chain Management on Competitiveness Index in Organizations with Emphasis on Green Procurement, Production, and Distribution Management. First International Conference on Industrial Engineering, Management, Economics, and Accounting,
- Saghafi, A., & Parsapour, M. R. (2025). Investigating the impact of accounting data analysis using generative artificial intelligence on the quality of digital sustainability reporting considering the mediating role of green sustainability internal control systems. *Financial Accounting Knowledge*, 12(1), 1-31. <https://doi.org/10.30479/jfak.2025.21533.3270>
- Salahi, N., & Sobhani Pour, S. M. R. (2023). *Investigating the impact of green supply chain management on company performance considering environmental turbulence as a mediating variable (Case study: Food industries of Qom Province)* (Proceedings of the 4th National Conference on Sustainable Development in Management and Accounting Sciences of Iran, Tehran, Issue. <https://civilica.com/doc/1753568>

- Samadiyeh, S. (2024). The Impact of Green Financing on the Green Transformation of the Economy. Seventh International Conference on New Ideas in Management, Economics, Accounting, and Banking,
- Seyed Nejad Fahim, S. R. (2024). Analyzing the Role of Strategic Management Accounting in Sustainable Supply Chain Management (Case Study: Food Manufacturing Companies in Gilan Province). *Green Development Management Studies*.
- Sukkari, L. (2025). Governance for a Greener Future: The Interplay of Internal Control, Environmental Accounting, and Auditing. In *Technological Horizons* (pp. 79-90). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/978-1-83662-364-920251004>
- Trisnangsih, S. (2024). The Impact of Implementing Green Accounting and MFCS on Sustainable Development. 681-689. https://doi.org/10.2991/978-94-6463-522-5_51
- Trisnawati, L. P. P., Nawangsari, L. C., Lo, S. J., Zainal, V. R., & Irmaningsih, E. S. (2022). Literature Review of Corporate Sustainability in Practices (The Implementation of Green Accounting in Modern Industries). *International Journal of Social Science and Human Research*. <https://doi.org/10.47191/ijsshr/v5-i11-48>
- V, A. H. (2024). A Review on Green Accounting Practices and Sustainable Financial Performance. *Journal of Business Management and Information Systems*, 11, 82-88. <https://doi.org/10.48001/jbmis.2024.si1015>
- Wiredu, I., Osei Agyemang, A., & Agbadzidah, S. Y. (2023). Does green accounting influences ecological sustainability? Evidence from a developing economy. *Cogent Bus. Manag.*, 10(2), 2240559. <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2240559>
- Yazdani, M., & Landran Esfahani, S. (2023). The Impact of Green Supply Chain Management Practices on the Sustainable Performance of Subsidiary Companies of Mobarakeh Steel. *Scientific Journal of Novel Research Approaches in Management and Accounting*, 7(27). <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/2279>